

NYFIKEN – på livet under ytan

Svartån nedströms Mjölby bjuder på både forsande/strömmande miljöer med grusig, stenig botten och djupare, mer lugnt flytande partier med dybotten och olika vattenväxter. Ån kantas till stora delar av lumliga lövskogspartier och trädriddar som skyddar vattenmiljön från solljus och höga temperaturer som skulle kunna öka tillväxten av alger och växtplankton. Därmed blir vattnet klarare och mer syrerikt vilket gynnar mycket av livet under ytan. Andra sträckor är solbelysta med grumligare mer näringsrikt vatten. Den omväxlande miljön ger förutsättningar för en mycket rik fisk- och bottenfauna. Följ med på en djupdykning till stormusslornas värld och lär dig mer om sällsynta fiskar som asp, färna, vimma och ål!

Olika fiskar i strömt eller lugnt vatten

Svartåns fiskar är tydligt uppdelade efter den miljö de föredrar. Bland stenarna där strömmen är stark står kanske en öring och lurar på sländlarver eller småfisk som elritsa och stensimpa.

Öringarna liksom färnan har bestämda uppehållsplatser t ex i strömlä bakom stenar och rötter som försvaras mot inkräktare. Här bor jag och maten är min! I takt med att vattnet blir lugnare kommer allt fler karpfiskar. Många av dem födosöker på mjuk, dyg botten där de letar mygglarver, snäckor, mask och andra smådjur eller växtdelar. Vissa är vanliga som sutare, braxen och mört medan andra som asp, färna och vimma är ovanliga och skyddsvärda. Ål och bäcköring är andra sällsyntheter i ån.

Stensimpa

På spaning efter trollsländor.

Svartån lockar sportfiskare från när och fjärran

Svartån är en välkänd lokal för många sportfiskare. För att förbättra fisket sätts det varje år ut fångstfärdig öring och regnbågsforell men det som är speciellt med fisket i ån är de storgrova karpfiskarna. Chansen till en sk troféfångst är god för flera arter vilket lockar sportfiskare från hela landet. Svartån finns med på den svenska "tio i topp"-listan för rekordfångster både när det gäller sarv, färna och vimma. Mer välkända arter som gädda, mört och abborre utgör också en stor del av fiskfångsterna i ån.

Ett skafferi av smådjur och vattenväxter

Under ytan finns en egen värld av vattenväxter och smådjur som i sin tur är mat åt olika fiskarter. Visste du att det finns gråsuggor också i vattnet och att sländlarver är glupska rovdjur som lurar på botten innan de kryper upp och utvecklas vidare t ex till färgskimrande trollsländor?

Trollslända

Vattengråsugga

En pärla i Svartån...

Visste du att det tidigare fanns gott om flodpärlmusslor i Svartån och att man så sent som på 1930-talet bedrev pärlfiske i Mjölby! Kanske är du själv ägare till något gammalt smycke med pärlor från ån? Idag finns inga flodpärlmusslor kvar just här men glädjande nog har 5 andra sällsynta musselarter hittats på senare år. Stormusslor är långlivade (upp till 70 år!) men känsliga för omvärldsförändringar och brukar användas som indikatorer för en bra vattenmiljö. Det får ses som ett gott betyg till Mjölbyns reningsverk att en av de allra sällsyntaste, tjockskaliga målar-mussla finns med en livskraftigt bestånd nedströms verket.

Skal av målar-mussla

Får man fiska eller fånga kräftor i ån?

Vill du prova att fiska i ån måste du köpa ett fiskekort, utfärdat av Mjölby fiskevårdsområde. Aktuell information om inköpsställen kan du få via kommunen vx 0142-850 00 eller på hemsidorna för Mjölby fiskevårdsförening (www.mjolbyfiskevardsforening.se) resp Östanbäcks fiske (www.ostanbackfiske.com). Det finns också gott om signalkräfter i ån och även där finns möjlighet att få lägga burar om man "hyr" en strandsträcka.

Denna skylt har producerats med hjälp av statligt bidrag via Länsstyrelsen i Östergötland.

Text: Ingrid Bergengren
Foto: Gunnar Myrhede
Layout: Text & Bild i Motala

Mjölby Kommun

Miljökontoret